

Hierbij nodigen wij u van harte uit voor de bijeenkomst die de Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) organiseert in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB), het Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (NKAL) en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) / Universiteit Utrecht (UU):

Longaandoeningen op het werk
Patiënt tussen wal en schip

Donderdag 14 juni 2012

Locatie: Golden Tulip - Hotel Central, 's-Hertogenbosch
Burg. Loeffplein 98, 5211 RX, 's-Hertogenbosch
www.hotel-central.nl

Het symposium zal bestaan uit een reguliere CGC / NVAB bijeenkomst in de middag, voor arbeidshygiënist, bedrijfsartsen, longartsen, allergologen en andere professionals.
13.30-16.30 u

Hier zijn geen kosten aan verbonden.

Daarnaast wordt in de ochtend een invitational gehouden.
9.30 – 12.00 u

Voor geïnteresseerden is op volgorde van aanmelding een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.
Deelnemerkosten: € 90,- , inclusief lunch

Inleiding

Arbeidsgerelateerde longaandoeningen komen frequent voor maar worden weinig herkend. Ongeveer 15% van alle gevallen met astma en COPD zijn arbeidsgerelateerd. Voor interstitiële longziekten is het percentage niet bekend, maar stoflongen komen nog steeds voor. De relatie tussen een longaandoening en beroepsmatige blootstelling wordt echter meestal niet onderzocht. Een verklaring kan worden gezocht in het zorgstelsel en vergoedingen, de organisatie van de zorg, het ontbreken van aandacht en expertise bij zorgverleners, de samenwerking tussen de bedrijfsgeneeskunde en curatieve zorg en de rol van arbeidshygiënist. Voor het identificeren en diagnosticeren van een beroepslongaandoening bij individuele medewerkers of in risicogroepen is blootstellingsonderzoek en specifiek medisch onderzoek nodig conform recente Europese richtlijnen.

Binnen de klinische arbeidsgeneeskunde werken arbeidshygiënist, bedrijfsarts, longarts en andere professionals interdisciplinair samen op het gebied van case finding en vroege opsporing in risicogroepen, interventie en gerichte preventie op individueel en groepsniveau. Klinische arbeidsgeneeskunde beweegt zich daarmee op het raakvlak tussen zorg en arbeid.

De nieuwe Leidraad allergenen beschrijft voor specifieke risicogroepen de integrale preventie van blootstelling aan allergenen op het werk en beroepsallergie. Gezondheidsbewaking biedt daarbij een kans de ziektelast te beperken en kosten te besparen. Het wordt tijd dat deze vorm van zorg op het droge wordt geholpen.

Ochtendprogramma: 9.30 u - 12.00 u

Invitational: *Klinische arbeidsgeneeskunde, van een niche tot normale zorg*

Voorzitter: Bob Koning

Doel: Op dit moment vallen patiënten met arbeidsgerelateerde longaandoeningen tussen wal en schip. Het onderzoek naar de oorzaak valt niet onder curatieve zorg, de arbeidshygiënist en de bedrijfsarts hebben nog geen vaste plaats in de tweede lijn. Nederland telt slechts enkele centra voor klinische arbeidsgeneeskunde, waaronder NKAL. Interdisciplinaire samenwerking laat zien dat de diagnostiek, interventie en preventie van arbeidsgerelateerde longaandoeningen een toegevoegde waarde heeft. Deze invitational heeft tot doel om stakeholders bewust te maken dat deze benadering de gezondheid, de arbeidssatisfactie en de duurzame inzetbaarheid kan bevorderen en kosten bespaart, ook bij oudere werknemers. Met oog voor elkaars domein wordt met de deelnemers gezocht naar oplossingen.

Doelgroep: beleidsmakers, ministeries VWS en SZW, werkgevers, vakbonden, organisaties in de bedrijfsgezondheidszorg, zorg- en inkomensverzekeraars, beroepsorganisaties. Leden van de CGC, NVVA, NVALT en NVAB zijn welkom.

- 09.30 - 10.00:   **Ontvangst met koffie en thee**
- 10.00 - 10.10:   **Welkomstwoord**
Jos Rooijackers, longarts, NKAL
- 10.10 – 10.25:   **Arbeitsgerelateerde longaandoeningen en gezondheidsbewaking:
van bedreiging naar een kans**
Prof. Ben Nemery, hoogleraar Toxicologie & Arbeidsgeneeskunde,
staflid Dienst Longziekten UZ Leuven.
*Omvang van het probleem, lacunes in kennis over
specifieke risico's, bedrijfsgeneeskundige en curatieve zorg;
Normale zorg in de eerste en tweede lijn of in centra?*
- 10.25 – 10.45:   Discussie
- 10.45 – 11.00:   **Gezondheidsbewaking voor meelstofallergie bij bakkers:
historie, ervaringen en toekomst**
Tineke Rens, beleidsmedewerker afdeling arbeid, Productschap Akkerbouw.
*Ervaringen van het Productschap Akkerbouw met werkgevers, werknemers,
de curatieve sector, arbodiensten, arbeidshygiëne en verzekeraars.
Lessen voor het implementeren van de Leidraad Allergenen.*
- 11.00 – 11.20:   Discussie
- 11.20 – 11.35:   **Diagnostiek van arbeidsgerelateerde aandoeningen: het belang van
onderzoek naar blootstelling en omgevingsfactoren**
Prof. Jan Grutters, hoogleraar interstitiële longziekten, St Antonius
Ziekenhuis, Nieuwegein.
*Onderzoek naar een causale relatie, het belang voor patiënt en andere
medewerkers: zorg of inkomen?*
- 11.35 – 11.45:   Discussie
- 11.45 -12.00:   **Samenvatting, conclusies en afspraken**

*****

12.00 – 14.00 u: Lunch

*****

Middagprogramma: 13.30 u - 16.30 u

Klinische arbeidsgeneeskunde: van werkplek tot kliniek en andersom

Voorzitter: Rik Menting / Bas de Barbanson

Doel: deze bijeenkomst heeft tot doel om door verschillende voorbeelden uit de praktijk en onderlinge discussie inzicht te krijgen in het diagnostisch traject op individueel en op groepsniveau, de noodzaak van blootstellingsonderzoek en de betekenis voor behandeling en interventie. Daarbij zal worden verwezen naar de recent verschenen ERS-richtlijnen 'Management of work-related asthma'. Ingegaan wordt op gezondheidsbewaking en preventief medisch onderzoek (PMO) en hoe preventie vorm kan worden gegeven met behulp van de Leidraad allergenen die in 2012 is uitgekomen. Voor de medisch specialist: de patiënt als individu en als index case. Voor de bedrijfsarts: PMO's voor specifieke gezondheidsrisico's in het werk leveren meer op. Voor de arbeidshygiënist: gericht blootstellingsonderzoek vereist een gerichte vraagstelling.

Doelgroep: arbeidshygiënist, bedrijfsartsen, longartsen, allergologen en andere professionals.

13.30 – 14.00: **Ontvangt met koffie en thee**

14.00 – 14.10: **Welkomstwoord**

Presentaties en discussies

14.10 – 14.40u: **De individuele patiënt: de naald in de hooiberg en de luis in de pels**

Erik Stigter, bedrijfsarts, NKAL

Onderzoek naar de causale relatie met blootstelling op het werk

14.40 – 15.10: **De werknemers in een bedrijf: orde in de chaos**

Remko Houba, arbeidshygiënist, NKAL

Onderzoek na een outbreak in een bedrijf

15.10 – 15.30: Pauze

15.30 – 16.00: **Gezondheidsbewaking en medische triage**

Prof. Dick Heederik, hoogleraar gezondheidsrisicoanalyse, Institute for Risk Assessment Sciences - IRAS, Universiteit Utrecht

Risicoberoepen: de opbrengst van planmatig werken

16.00 – 16.30: **Samenvatting van de ochtend, stellingen, discussie en conclusies**

Inschrijving: Voor het middagprogramma is geen aanmelding nodig.
Voor het ochtendprogramma is inschrijving noodzakelijk via EPS: cgc@epsnet.nl.
Als u zich aanmeldt krijgt u per e-mail bericht of u kunt deelnemen.
Bij bevestiging van deelname ontvangt u tevens de betaalinstructie.

Kosten: Deelname aan het middagprogramma is gratis.
Deelname aan ochtendprogramma (invitational) op volgorde van aanmelding:
€ 90,-, inclusief lunch.

Accreditatie en certificaten:

Accreditatie is aangevraagd voor leden van de NVAB en de NVALT.

Certificaat: voor leden van de CGC (voor NVvA leden zal alleen een certificaat worden uitgereikt indien men lid is van de CGC).